

บทโพชฌังคปริตร

โพชฌังคปริตร เป็นปริตรที่โบราณจารย์ นำเอาโพชฌังคสูตร ทั้ง ๓ สูตร คือ ๑. มหากัสสปโพชฌังคสูตร ๒. มหาโมคคัลลานโพชฌังคสูตร ๓. มหาจุนทโพชฌังคสูตร มาประพันธ์เป็นคาถา เรียกว่า โพชฌังคปริตร โดยน้อมเป็นสังจกิริยา เพื่อให้ปราศจากโรคร้าย ไข้เจ็บเกิดเป็นความสุขสวัสดิ์

เนื้อหาโพชฌังคสูตรทั้ง ๓ นั้น กล่าวถึงหลักธรรมที่ทำให้ พระพุทธองค์ตรัสรู้ ๗ ประการ คือ ๑. สติ ความระลึกได้ ๒. ธัมมวิจยะ การเลือกเฟ้นธรรม ๓. วิริยะ ความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ ๕. ปัสสัทธิ ความสงบ ๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น ๗. อุเบกขา ความวางเฉย

โบราณจารย์ ได้นำเอาโพชฌังคสูตรทั้ง ๓ นี้ มาประพันธ์เป็นคาถาสำหรับเจริญภาวนา โดยอ้างเป็นสังจกิริยา เพื่อให้พระปริตรเป็นธรรมโอสถ บังเกิดพุทธานุภาพ ขจัดโรคร้ายไข้เจ็บให้อันตรธานหายไป เกิดเป็นความสุข สวัสดิ์ ภายหลังได้เกิดความนิยมว่า เมื่อเจ็บป่วย ไม่สบาย ก็จะสวดโพชฌังคปริตร ซึ่งเป็นทั้งโอสถ เป็นทั้งมนต์ เมื่อมีผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้าน เจ็บป่วย เป็นไข้หนัก ก็จะนิมนต์ พระสงฆ์มาสวดโพชฌังคปริตรให้ฟัง หรือไม่ลูกหลานก็จะสวดโพชฌังคปริตรให้ฟัง แม้ในงานทำบุญอายุ พระสงฆ์ก็จะสวด

พระปริตรบทนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครอง ป้องกัน ไม่ให้เกิดโรคร้าย
ไข้เจ็บและให้มีอายุยืน ผู้ไม่ต้องการเจ็บป่วย และปรารถนา ความ
เป็นผู้มีอายุยืน โดยปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ จึงควรเจริญโพชฌังค-
ปริตรตามแบบอย่างพุทธสาวก

โพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สติสังขาโต

วิริยัมปติปัสสัทธิ-

สมาธูปะกัชชะโพชฌังคา

มุนินา สัมมะทักขาตา

สังวัตตันติ อะภิญญาเย

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกัสมิง สมะเย นาโถ

คิลานะ ทุกขิตะ ทิสฺวา

เต จะ ตัง อะภินันทิตฺวา

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกะทา อัมมะราชาปี

จุนทัตถะเรนะ ตัญญูเยวะ

อัมมานัง วิจะโย ตะธา

โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร

สัตเตเต สัพพะทัสสินา

ภาวิตา พะหุลีกะตา

นิพพานายะ จะ โพธิยา

โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง

โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ

โรคา มุจจิงสุ ตังขะณ

โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

เคลัญญูเยนาภิปิโต

ภะณาเปตฺวานะ สาทะรัง

สัมโมหิต์วา จะ อาพาธา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ปะหีนา เต จะ อาพาธา
มัคคาหะตะกิเลสา วะ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ตัมहा वृणुषाति चानसौ
सोत्ति ते होतु सप्पथा ५
दिग्घ्नंभी महेत्ति
पत्तानुपत्तिธम्मत्तं
सोत्ति ते होतु सप्पथा ५

คำแปล

โพชฌงค์ ๗ ประการ คือ ๑. สติ ความระลึกได้ ๒. ธัมมวิจยะ การเลือกเฟ้นพิจารณาธรรม ๓. วิริยะ ความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ ๕. ปัสสัทธิ ความสงบ ๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น ๗. อุเบกขา ความวางเฉยเหล่านี้ เป็นธรรมที่พระมุนีเจ้า ผู้ทรงเห็นธรรมทั้งปวง ตรัสไว้ชอบแล้ว บุคคล อบรมฝึกฝนให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อตรัสรู้ และเพื่อพระนิพพาน ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

สมัยหนึ่ง พระโลกนาถเจ้าทอดพระเนตรเห็นพระโมคคัลลานะ และพระกัสสปะ อาพาธ ได้ความลำบาก จึงทรงแสดงโพชฌงค์ ๗ ประการ ให้ท่านทั้งสองฟัง ท่านทั้งสองต่างชื่นชม ยินดีพระธรรมเทศนานั้น แล้วกลับหายจากโรคทันที ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

ครั้งหนึ่ง องค์พระธรรมราชาเอง ทรงพระประชวร รับสั่งให้
พระจุนทะเถระ กล่าวโพชฌงค์ ๗ ประการนั้น ถวายโดยเคารพ ทรง
บันเทิงพระทัยแล้ว หายจากพระประชวรนั้น ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความ
สวัสดี จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

แท้จริงแล้ว อาพาธเหล่านั้น ของท่านผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่
ทั้ง ๓ อันตรธานไป ไม่กลับเป็นอีก เหมือนนอริยมรรค กำจัดกิเลส
ลงราบแล้วไม่เกิดอีกเป็นธรรมดา ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความ
สวัสดี จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ ฯ